

nologický — to nutno vytknouti také jako přednost knihy — neboť vycházejí příručky z oboru finančního práva rozsahu mnohem většího, i přes 1000 stran, bez chronologického rejstříku, čímž ovšem praktické používání jejich značně trpí, není-li někdy vůbec nemožné.

Ke knize připojeno jest také dvacet stran vzorců příznání velmi názorných.

Knihy vyšla nákladem Účetních a daňových novin, Praha-XII., Slezská č. 89.

Cena 18 Kč za knihu o více než 100 stranách svědčí o tom, že autoru i nakladateli šlo o prospěch věci nikoliv o zisk.

Dr. J. J.

Otázky a odpovědi.

Další praktické případy řešené v listopadové schůzi odboru Plzeň, spolku československých notářů.

Nepatrné pozůstalosti.

§ 52. nesp. patentu (odevzdání pozůstalosti na místě placení) zní: »... Je-li pozůstalost příliš nepatrná, aby o ní zahájeno bylo jednání, budiž to uvedeno v úmrtním zápise a zároveň poznamenáno, čeho třeba, jestliže se nabízí někdo jiný, že převezme celou pozůstalost na srážku svých pohledávek neb zapravení dluhů a výloh.«

§ 73. nesp. pat. (odevzdání právem věřitelským, čili »iure crediti« pak zní: »Je-li pozůstalost nepatrná a lze-li dle okolností míti za to, že zapraveny mohou býti jen nejnaléhavější dluhy pozůstalostní, vyslechne soud strany, jaká jest pozůstalost, jakou má cenu, pak o tom, co činí náklady nemoce a pohřbu a jiné pohledávky mající zvláštní právo přednostní a přenechá jmění jimi vyčerpané věřitelům na místě placení. Ve výměru, jímž takto odbude pozůstalost, musí býti uvedeny jednotlivé pohledávky věřitelů, na jejich zapravení se přenechává pozůstalost na místě placení.«

Dle toho § 52. pojednává o pozůstalostech, které jsou příliš nepatrné, než aby o nich bylo zahájeno jednání. Předpokládá, že aktiva rovnají se skoro passivům, že tedy všechna passiva mohou být uhrazena hodnotou aktiv. V tomto případě není tedy na místě mluvit o přenechání iure crediti.

Naproti tomu jedná § 73. o pozůstalostech »nepatrných« skutečně passivních. Zákon sice pojem nepatrnosti neurčuje, je možno však vzít za vodítko konkursní řád (z 10. XII. 1914 č. 337), změněný zákonem z 20. VI. 1922 č. 190., dle něhož (§ 169) za nepatrné konkursy lze považovati jen ony, při nichž jmění do konkursu patřící nečiní více než 10.000 Kč.

(Eventuelně snad — dle speciální sazby pro jednání iure crediti pouze do výše aktiv 5.000 Kč?).

Konečně dlužno připomenouti, že při přenechání pozůstalosti dle § 52. n. p. není třeba obeslati dědice k výslechu o tom, zda s příkázáním souhlasí. To vysvitá z toho, že zákon teprve v § 75., tedy na místě pozdějším, mluví o vyrozumění dědiců.

V obou případech jest však snad ne dosti vhodné nazvati disposici soudní »odevzdáním«, neboť jedná se o pochod, rozdílný od pravého »odevzdání pozůstalosti«, schází zde také znak, — »odevzdací listina« — nejvhodněji snad bude možno říci »přenechání« — ať již na místě placení, neb iure crediti.

Rovněž není třeba, aby, přikáže-li se pozůstalost jednomu věřiteli, který prohlásí ochotu hraditi dluhy

pozůstalostní, zaváděno bylo jednání s věřiteli dalšími, za účelem dosažení jejich souhlasu.

V případě, že by se věřitelé s tímto finalisováním nespokojili, anebo pozůstalost k úhradě jich nároků nestačila, přicházejí v úvahu ustanovení §§ 73. a 74. nesp. pat.! Dlužno ještě připomenouti, že při jednání dle § 73. mají pohřební výlohy přednost před náklady ošetřovacími a že všechny pohledávky ostatní mají při tomto přenechání pozůstalosti takové pořadí, jako v řízení konkursním, tedy ve smyslu § 51. konk. řádu:

I. třída:

1. pohřeb,
2. pohledávky a platy zaměstnaných,
3. nároky nemocn. pojištěoven (platy za zaměstnance),
4. pohledávky lékařů, lékáren, ošetřovatelů a porodních asistentek.

II. třída: daně a dávky.

III. třída: všechny ostatní pohledávky.

Konečně dlužno se ještě zmíniti o poplatcích při přenechání pozůstalosti iure crediti:

Dle výnosu min. fin. z 5. ledna 1916 č. 872: Má-li nabyvatel předlužené pozůstalosti dědické právo neb právo převzítí pozůstalost neb její část (legát?) je tu převod pro případ smrti, z něhož se neplatí žádný poplatek, nejsou-li v pozůstalosti nemovitosti, kromě poplatku za event. poslední vůli, 8 Kč.

Není-li příjemce takto oprávněn, jest zaplatiti poplatek dle III. stupnice z hodnoty svršků, poplatků dle II. stupnice z hodnoty aktivních pohledávek.

Pro praxi doporučuje se tento postup:

Je-li pozůstalost pouze movitá, stačí výpočetní list, kde se uvede:

Je-li příjemce dědicem, tato okolnost v II. odd., jako důvod pro nevyměření poplatků.

Není-li příjemce dědicem, poplatky dle hořejšího. V každém případě však zařaditi do protokolu, že příjemce prohlašuje, že přijímá pozůstalostní passiva k úhradě jen do výše pozůstalostních aktiv (jinak měří se poplatek ze sumy passiv).

Je-li pozůstalost nemovitá, odpadá výpočetní list, na místě jeho pojme se do protokolu poplatkový výkaz (ve smyslu § 34. odst. 2. prov. nař. min. fin. a práv z 29. XII. 1915 č. 397 ř. z.) neboť pak nastává normální měření poplatku převodního. Je ovšem otázkou, zda vůbec, alespoň v každém případě, je možno přenechávati iure crediti nemovitost. (Zjištění cenového základu.)

Kolkování dokladů o položkách srážkových v pozůstalostech.

Příklad: V pozůstalostním řízení po M. N. byla mezi pozůstalostními dluhy uvedena pohledávka faráře X. a zařazena do passiv jako položka srážková.

Existence této pohledávky prokázána byla stvrzenkou tohoto znění: »Dle saz. pol. 102. d. popl. zák. kolku prosto. Potvrzení příjmu: Podepsaný X stvrzuje, že z pozůstalosti po N. zemřelém dne... dostal od dědiců Y. za vedení konduktu 500 Kč.

Vyměřovací úřad pozastavil stvrzenku, předepsal poplatek dle II. stupnice a zvýšení dle § 79. popl. zák.

Vzniká otázka: Podléhají průkazy o existenci pozůstalostních dluhů poplatku? Či přísluší jim, a za jakých okolností poplatkové osvobození ve smyslu pol. 20/102 d. popl. zák.?

Řešení: Ve stížnosti proti platebnímu rozkazu bylo namítáno, že kvitance jest jako příloha k poplatkovému spisu dle saz. pol. 102 d. popl. zák. prosta kolkou,

2. že vydána byla jen za tím účelem, aby činila průkaz poplatkovému úřadu a byla přílohou výkazu poplatkového,

3. že k nějakému soukromému účelu jí použito nebylo a nebude. Stížnosti nebylo dáno místa a to z těchto důvodů:

Úřad opřel svůj výrok o to, že nebyl na listině této ve smyslu odst. 5. připomínek k popl. sazbě výslovně udán účel, že totiž byla vydána k prokázání dluhu při vyměrování daně dědické.

Dle cit. odstavce, má-li nějaké právní listině za určitým účelem vystavené dostati se poplatkového osvobození ve smyslu poplatkové sazby, musí býti na ní a sice na místě pro kolkování určeném udán býti účel, pro který se stvrzenka vystavuje a osoba, které tato stvrzenka k tomu účelu sloužiti má (které se vystavuje).

Jest to předpis ryze formální povahy. a takové formální předpisy vykládati jest striktně dle zákonného znění slovního a proto poplatkové osvobození pozastavené stvrzenky závisí jediné na tom, zda tato listina vykazuje náležitosti v odst. 5. připomínek předepsané.

Stížnost poukazovala sice na různé výnosy ministerstva financí, ale poukaz byl odbyt s odůvodněním, že tyto výnosy nejsou řádně vyhlášeny, mají povahu pouhých vnitřních instrukcí pro podřízené úřady, z nichž však stranám nemohou vzniknouti žádná subjektivní práva.

Z uvedeného vysvítá, že:

1. doklady, mají-li býti osvobozeny od poplatkové povinnosti, musí být vydány po smrti zůstavitelově,

2. že na nich musí být udán výslovně účel a to na místě určeném pro kolkování, k čemu doklady slouží, tedy k prokázání dluhu při vyměření daně dědické a

3. osoba, které se listina vystavuje.

Přípustnost knih. poznámky o předem placeném nájemném.

Pod tímto nadpisem byla v čísle 1. ročníku XIII., na stránce 6 v rubrice »Otázky a odpovědi« uveřejněna noticka, že dle rozhodnutí nejvyššího soudu (Vážný, rozh. č. 4753) jest poznámka taková nepřipustná, »neboť se vymyká typům poznámek uvedeným v §§ 20 až 52 knihovního zákona«.

Budiž mi dovoleno upozorniti na nové znění § 1102 všeobecného zákoníka občanského dle § 148 dílčí novely III. (zákon ze dne 19. března 1916 č. 69 ř. z.) jež zní:

»Pronájemce (propachtující) může si sice vymíniti placení činže předem. Jestliže však nájemce (pachtýř) zaplatil předem více než jednu lhůtu, může to namítati věřiteli později zapsanému jen tehdy, když je vyznána ve veřejné knize.«

Tímto ustanovením III. dílčí novely ku všeob. zák. obč. dle zásady »Lex posterior derogat priori« stala se poznámka knihovní předem zaplaceného nájemného nejen dovolenou, nýbrž dokonce i účelnou, a pokud mi z vlastní praxe známo, knihovní soudy až dosud takové poznámky povolovaly.

Vzhledem k cit. rozhodnutí nejvyššího soudu doporučovalo by se tudíž, aby ministerstvo spravedlnosti

dle § 6. zákona o nejvyšším soudě č. 216 Sb. z. a n. si vyžádalo jeho plenární rozhodnutí o přípustnosti takové knihovní poznámky s výslovným upozorněním na předpis § 1102 všeob. zák. obč. ve znění § 148 III. dílčí novely.

Dr. Jaroslav Šimek.

Z E D N E

Všem pánům notářům komorního obvodu pražského!

Presidium vrchního soudu v Praze zaslalo notářské komoře výnos ze dne 22. ledna 1931 Pres. 3067/2/31, které v podstatě praví toto:

»V cizích státech je ve značné míře usnadňován úkol kancelářů soudních tím, že jsou vyhotovení usnesení z velké části připravována stranami resp. jich právními zástupci.

Také u nás faktické poměry dovolovaly by postup podobný. Dochází totiž v daleko největší části soudních usnesení k vyřízení souhlasného s návrhem.

Výslovně dovoluje postup takový § 195 j. ř. (§ 183 jedn. por.). Ustanovení těchto je možno použití zvláště ve věcech knihovních a firemních a všude tam, kde nelze použití dále jdoucího ustanovení § 79 org. zákona o zkráceném vyhotovení soudním.

Používá se jeho však velmi zřídka. Příčinou toho je snad, že se nemohlo ustanovení to náležitě vžítí, dokud nebylo po ruku vhodně upravených sbírek podání na soudy a vyřízení soudy. Od té doby se však poměry valně změnily. Nejenom jsou po ruku vzorně upravené sbírky vyřízení pro potřebu soudu, ale v novější době i velmi dobré sbírky podání na soudy pro potřebu advokátů a notářů a stran vůbec.

Kdyby bylo možno jednak používat v dostatečné míře zkráceného vyhotovení podle § 79 org. zákona, jednak tohoto ustanovení j. ř., byl by velký úkol kancelářů soudních daleko lépe obstarán.«

Notářská komora v Praze jednala ve svém sezení dne 31. ledna t. r. o tomto výnosu a podle svého jednomyslného usnesení doporučuje svým členům, aby pro soudy, zejména ve věcech knihovních, pozůstalostních a věcech, týkajících se obchodního rejstříku, nejen připravili koncepty usnesení, nýbrž již současně dodali soudu takový počet vyhotovení, aby bylo možno toto usnesení doručiti stranám, úřadům a pod. a ještě jedno mohlo zůstatí u soudu.

Při tom se používá pro věci knihovní formulářů, vydaných Drem Bohuslavem a odborovým přednostou Antonínem Hartmanem, ve věcech nesporných, formulářů, vydaných Antonínem Hartmanem v československém Kompasů a ve věcech týkajících se obchodního rejstříku, formulářů vydaných Janem Tesařem a Františkem Zuntem, nákladem Právnického knihkupectví a nakladatelství v Praze.

Tímto způsobem pomozeno bude expeditivnosti soudů a vyjde se v tomto ohledu vstříc nejen soudům, nýbrž i stranám, které dnes při velikém svém zatížení pracemi a nedostatkem personálu nemohou při nejlepší vůli požadavkům obecnosti vyhověti.

Nový notářský řád vydalo dle vládního věstníku ze dne 18. prosince 1930 ministerstvo spravedlnosti a kultu v Portugalsku. Notáři v čl. I jsou označováni jako veřejní funkcionáři, jmenování vládou na dožítí. Kompetence notářů portugal. jest ovšem mnohem obsáhlejší nežli u nás, tak zejména předepsána jest veřejná listina při převodech věcí nemovitých věcných práv, při postupech a dlužních úpisech na pohledávky hypotekární, při postupech společenských podílů, smlouvách pachtovních, jež jsou předmětem zápisu do rejstříku atd. Jest z toho zřejmo, že se notářům i v nových notářských rádech přiznává rozšíření působnosti, jakožto výhradního listinného osvědčovacího orgánu. Kdy i u nás dojde k tomu uznání, že jediné notář jest povolán, aby sepisoval listiny větší důležitosti, zejména o nemovitostech a oddělen byl okruh jeho působnosti od působnosti jiných právních zástupců?

Dovolená notářů. Upozorňujeme všechny kolegy, aby své žádosti za dovolenou podávali nejméně 8 dní před nastoupe-